

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 356/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 60/2012 z 22. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 60/2012 z 22. marca 2012 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako odporca v konaní Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 44 C 120/2010, ktoré začalo na návrh H. L. (ďalej len „navrhovateľka“), o zaplatenie 1 736,13 € s príslušenstvom.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 7 C 146/2009 zo 16. februára 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zaviazal sťažovateľku zaplatiť navrhovateľke sumu 1 736,13 € s príslušenstvom a trovy konania. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku uviedol: «Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa 28. 08. 1995 bola medzi účastníkmi konania uzavretá v zmysle § 842 Obč. zák. Zmluva o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu S., a. s.“ ktorej predmetom bolo doživotné plnenie odporcom ako povinným v prospech navrhovateľky vo výške 4 755 Sk mesačne. Dňa 26. 10. 2009 odporca v zmysle § 582 ods. 1 Obč. zák. uplatnil voči navrhovateľke výpoveď z predmetnej zmluvy, a to z dôvodu, že zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú a zo zákona alebo zo zmluvy nevyplýva spôsob jej výpovede. Platnosť a účinnosť zmluvy o dôchodku mala podľa výpovede odporcu zo dňa 26. 10. 2009 skončiť ku dňu 31. 3. 2010, z tohto dôvodu preto počnúc mesiacom apríl 2010 prestal odporca poskytovať plnenia z predmetnej zmluvy. Podaným návrhom sa preto navrhovateľka domáha po zmene petitu zaplatenia sumy 1 736,13 Eur v zmysle zmluvy o dôchodku, ktorú považuje za platnú a výpoveď z tejto zmluvy považuje za neplatnú z dôvodu, že zmluva o dôchodku bola uzavretá na dobu určitú neurčitého trvania, z ktorého dôvodu výpovedný dôvod v zmysle § 582 Obč. zák. nebol daný.

Súd ako otázku prejudiciálnu riešil otázku platnosti, príp. neplatnosti Zmluvy o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu S., a. s.“, ako i výpovede z tejto zmluvy danej navrhovateľke odporcom dňa 26. 10. 2009.

Dôchodok je potrebné chápať ako opakujúce sa plnenie /rentu/. Zmluvou podľa § 842 Obč. zák., ktorá musí mať písomnú formu, sa niekto zaväzuje, že inému doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania bude vyplácať určitý dôchodok /rentu/. Jej

účelom je niekoho zabezpečiť, či už doživotne alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania. Dobu trvania možno viazať na konkrétnu dátumom neurčiteľnú objektívne zistiteľnú skutočnosť, z ktorej je možné bez pochyb zistiť, kedy sa právny vzťah skončí, pričom v dobe uzatvorenia zmluvy nemusia mať jej účastníci istotu, kedy takáto dohodnutá doba uplynie, je však isté, že táto skutočnosť nastane. Predmetnou zmluvou o dôchodku sa v prospech navrhovateľky založilo právo na vyplácanie dôchodku doživotne, t. j. na dobu určenú neurčitého trvania, kedy je presne určený okamih začiatku vyplácania dôchodku a okamih ukončenia právneho vzťahu, a to smrťou, ktorá skutočnosť nie je závislá od ľudskej vôle. Už charakter predmetného právneho vzťahu – zmluvy o dôchodku v zmysle § 842 Obč. zák. svedčí tomu, že takýto typ zmluvy nie je možné dohodnúť na čas určitý, ale buď doživotne, teda do okamihu smrti oprávneného, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania špecifikovaného určitým časovým úsekom – lehotou, ktorý má svoj začiatok a koniec t. j. počas štúdií, vdovstva a pod. Je nepochybné, že pri predmetnej zmluve je špecifikovaný jasný začiatok vzniknutého právneho vzťahu medzi účastníkmi t. j. 28. 08. 1995 a tiež jej jasne špecifikovaný jej, koniec t. j. doživotne teda okamih smrti navrhovateľky. Jedná sa teda o presne určitú dobu s presne určeným začiatkom a koncom, avšak jej trvanie je neurčité. Trvanie právneho vzťahu bolo účastníkmi konania dohodnuté do okamihu úmrtia navrhovateľky, teda do doby nastania skutočnosti nezávislej od ich vôle, pričom vyplácanie plnenia sa skončí mesiacom, ktorého sa navrhovateľka dožije, t. z., že dedičia navrhovateľky majú, nárok na vyplatenie plnenia za posledný mesiac života navrhovateľky. Ustanovenie § 582 ods. 1 Obč. zák. upravuje možnosť ukončenia právneho vzťahu a spôsob zrušenia záväzku založeného zmluvou uzavretou na neurčitú dobu, predmetom ktorého je opakovaná činnosť alebo záväzok, a to jednostranným právnym úkonom – výpoveďou. Odporca výpoveďou zo dňa 26. 10. 2009 vypovedal navrhovateľke predmetnú zmluvu podľa § 582 Obč. zák. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluva nebola uzavretá na dobu neurčitú, odporca preto nemohol zmluvu vypovedať podľa § 582 Obč. zák. Navyše charakter a účel uzavretej zmluvy, kedy účastníkom takejto zmluvy je na jednej strane poskytovateľ dôchodku ako osoba povinná a na druhej strane poberateľ dôchodku ako osoba oprávnená, pričom dôvody uzatvorenia takejto zmluvy, na základe ktorej sa odporca zaviazal navrhovateľovi poskytovať plnenie môžu byť rôzne a za poskytnutý dôchodok sa nemusí poskytnúť protiplnenie, nepredpokladá počas trvania právneho vzťahu do smrti oprávneného jej

ukončenie jednou zo zmluvných strán. Na základe takejto zmluvy sa k povinnosti poskytovať plnenie zaviazal odporca dobrovoľne z dôvodu odchodu navrhovateľky do starobného dôchodku. Z vyššie uvedených dôvodov preto súd v zmysle § 582 ods. 1 Obč. zák. vyhodnotil výpoveď odporcu danú navrhovateľke dňa 26. 10. 2009 predmetnej Zmluvy o poskytovaní plnenia z „Podporného dôchodkového fondu S., a. s.“ za neplatnú, navyše výpoveď by bola vzhľadom na charakter a účel zmluvy i v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Obč. zák.

Pokiaľ ide odporcom namietanú nemožnosť plnenia z predmetnej zmluvy o dôchodku z dôvodu jej rozporu s novelizovaným zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách, konkrétne § 27 ods. 8 v nadväznosti na ustanovenie § 116 a § 119 ods. 3 zákona o bankách súd má za to, že v danom prípade zmluva o dôchodku nie je zmluvou uzavretou na strane banky za nápadne nevýhodných podmienok, ktorá by banku zaväzovala na hospodársky neodôvodnené plnenie alebo na plnenie zjavne nezodpovedajúce poskytovanej protihodnote. Vznik Podporného dôchodkového fondu S. a. s. a jeho Štatútu bol starostlivo a dlhodobo pripravovaný, v snahe určitého odškodnenia zamestnancov – dôchodcov, ktorí po uzavretí takejto zmluvy na základe dohody nastúpili do starobného dôchodku. Jednalo sa o zamestnanecký benefit pre niektorých zamestnancov a predstavoval súčasť protihodnoty za hodnoty vytvárané zamestnancami počas trvania pracovného pomeru. Práve zánik pracovného pomeru bol predpokladom vzniku nároku na dôchodok. Dôvodom uzavretia takejto zmluvy o dôchodku môžu byť citové, či morálne pohnútky, za poskytnutý dôchodok sa nemusí poskytnúť protiplnenie. V zmysle čl. II. štatútu Podporný dôchodkový fond bol vytvorený na základe „Podnikovej kolektívnej zmluvy S. na rok 1993“, v súlade s nariadením vl. ČSFR č. 577/90 Zb. o finančnom hospodárení štátnych podnikov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by vykonávanie plnenia v zmysle zmluvy o dôchodku bolo v rozpore so zákonom, a teda že plnenie je v zmysle § 575 Obč. zák. nemožné. Aj samotné zaradenie § 27 ods. 8 zákona o bankách do šiestej časti zákona, ktorý nesie označenie „požiadavky na podnikanie banky a pobočky zahraničnej banky“ vyplýva, že citované ustanovenia sa týka podnikania banky a nie iných právnych vzťahov banky vzniknutých napr. na základe platne uzavretej zmluvy o dôchodku.

Súd je toho názoru, že odporcom namietaný rozpor čl. II. a III. predmetnej zmluvy o dôchodku, v dôsledku ktorého má byť zmluva nezrozumiteľná a v zmysle § 37 ods. 1 Obč.

zák. neplatná nie je daný. V čl. I. a II. zmluvy je stanovené, že odporca je povinný navrhovateľke vyplácať plnenie doživotne, pričom v čl. III je konkrétne špecifikované, kedy sa končí vyplácanie plnenia, a to mesiacom, ktorého sa navrhovateľka dožije. Až čl. III. zmluvy upravuje začiatok plnenia, jeho splatnosť, periodicitu plnenia a koniec plnenia, pričom takáto úprava plnenia je dostatočne jasná a zrozumiteľná. Zmluva je uzavretá doživotne a zaniká dňom smrti oprávneného, pričom nárok na plnenie – vyplatenie dôchodku vzniká za celý kalendárny mesiac v prípade, že sa oprávnený z dôchodky dožil minimálne prvého dňa kalendárneho mesiaca.

V posudzovanej veci sa navrhovateľka domáhala od odporcu zaplattenia 1 736,13 s 8,5 % úrokom z omeškania od apríla 2010 odkedy jej odporca prestal uhrádzať plnenia v zmysle zmluvy o dôchodku. Ako však súd vyššie uviedol, zmluva bola uzavretá platne na dobu určitú neurčitého trvania, preto nemohla byť ukončená zo strany odporcu výpoveďou dňa 26. 10. 2009 v zmysle § 582 Obč. zák., v dôsledku čoho je takáto výpoveď neplatná. Zmluva o dôchodku trvá, z tohto dôvodu teda existuje povinnosť odporcu navrhovateľke v zmysle zmluvy plniť. Súd mal v konaní preukázané, že došlo k platnému uzavretiu zmluvy o dôchodku, na základe ktorej navrhovateľke vznikol nárok na plnenie zo strany odporcu, preto súd návrhu vyhovel a zaviazal odporcu k úhrade žalovanej istiny, a to v prepočte 1 EURO = 30,1260 Sk s poukazom na zmenu meny na území Slovenskej republiky s účinnosťou od 01. 01. 2009 a to zákonom č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike.»

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 11 Co 101/2011 z 23. augusta 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku krajský súd uvádza: «Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca navrhujúc, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh v odvolaní napadnutej časti zamietne a navrhovateľku zaviaže k povinnosti zaplatiť odporcovi náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania; pre prípad potvrdenia rozsudku Okresného súdu Bratislava III odporca žiadal, aby odvolací súd podľa ust. § 238 ods. 3 O. s. p. vo výroku potvrdzujúceho rozsudku pripustil dovolanie z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného

významu - a to o právnej otázke, či zmluva o dôchodku uzavretá podľa § 842 Obč. zákonníka zakladajúca právo na plnenie doživotne, je zmluvou na dobu určitú. V odvolaní namietol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Odporca poukázal na dôvody absolútnej neplatnosti zmluvy o dôchodku, ktorá je v rozpore so zákonom a odporuje zneniu ust. § 842 Obč. zákonníka, pretože obsahuje dojednané dve odlišné doby trvania vyplácania sumy dohodnutého plnenia (v čl. II obsahuje záväzok vyplácať príjemcovi doživotne sumu v určitej výške a v čl. III posledná veta obsahuje dojednanie, podľa ktorého vyplácanie plnenia skončí mesiacom, ktorého sa príjemca dožil. Zmluva o dôchodku je v zmysle ust. § 37 ods. 1 Obč. zákonníka neurčitá vo vymedzení dĺžky trvania práva na dôchodok, keď neobsahuje určitým spôsobom vymedzenú dobu neurčitého trvania, počas ktorej má právo na dôchodok trvať. Rozdielne a vzájomne si odporujúce znenie čl. II. a III. iná potom ten právny následok, že ak oprávnená osoba zomrie v období od 15-teho dňa do posledného dňa kalendárneho mesiaca podľa čl. II. zmluvy by jej právo na mesačnú platbu za tento mesiac vzniklo, ale podľa bodu III. zmluvy by toto právo nevzniklo, pretože oprávnená osoba by sa nedožila konca kalendárneho mesiaca.

Odvolateľ namietol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď na vec konajúci súd neaplikoval ust. § 27 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a následne ani ust. § 575 ods. 1 Obč. zákonníka. Ak by súd prvého stupňa tieto zákonné ustanovenia na vec aplikoval zistil by, že záväzok na plnenie zo Zmluvy o dôchodku voči navrhovateľke zanikol, ak by predtým existoval, pretože plnenie zo Zmluvy o dôchodku sa stalo nemožné v zmysle ust. § 575 ods. 1 Obč. zákonníka s poukázaním na ust. § 27 ods. 8 zák. o bankách; a to z dôvodu, že banka nesmie poskytovať plnenie bez poskytnutia protihodnoty, ani hospodársky neodôvodnené plnenie. Zo zákonného zákazu uzavrieť takéto zmluvy potom následne logicky vplýva aj zákaz poskytovať hospodársky neodôvodnené plnenie a plnenie, za ktoré banka nedostáva zodpovedajúcu protihodnotu.

Vo vzťahu k právnemu posúdeniu ust. § 842 Obč. zákonníka súdom prvého stupňa odporca poukázal na konštantnú judikatúru súdov o tom, že pokiaľ zmluva neurčuje dobu svojho trvania má sa za to, že ide o zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú so všetkými

zákonými dôsledkami zmluvy uzatvorenej na neurčitú dobu, t. j. aj s možnosťou zmluvu vypovedať. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je právny úkon na dobu neurčitú, ktorú je možno vypovedať, ktorým sa právo na plnenie dôchodku len zakladá – t. j. výpoveďou zanikne právny dôvod výplaty dôchodku, i keby bola dojednaná výplata na dobu „na doživotne“ určitá. Citované zákonné ustanovenie neupravuje trvanie zmluvy o dôchodku, ale právne striktné len upravuje na ako (t. j. na doživotne, alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania) sa zakladá právo na vyplácanie určitého dôchodku. Keďže zo zákona a ani zo Zmluvy o dôchodku nevyplýva spôsob jej výpovede, možno zmluvu vypovedať v lehote 3 mesiacov ku koncu kalendárneho štvrtroka podľa § 582 ods. 1 Obč. zákonníka tak, ako to urobil odporca navrhovateľke v písomnej výpovedi. Argumentácia súdu o tom, že údaj na „doživotne“ je dobou určitou, sa dostáva do rozporu so znením § 842 Obč. zákonníka, ktorý vyžaduje, aby išlo o dobu neurčitú (neurčitého trvania, alebo doživotne – to sú doby pri ktorých nik nevie koľko bude život človeka trvať – t. j. ide o dobu neurčitú) – výkladom zákona preto nemožno dospieť k zisteniu o dobe určitej, pretože by išlo o výklad práva odporujúci hmotnému právu. I pokiaľ by takýto výklad bol správny, čo do záveru o tom, že ide o dobu určitú z dôvodu vymedzenia doby objektívne a nezameniteľne určenou udalosťou, tak ust. § 842 Obč. zákonníka nestanovilo, že na takú dobu „na doživotne“ sa uzatvára zmluva – keď o trvaní zmluvy nič neustanovilo, iba o trvaní práva na plnenie ustanovil, na ako sa dojednáva. Výklad súdu prvého stupňa, že zmluva uzavretá na doživotne je uzavretá na dobu určitú nie je možný, pretože by robilo zmluvu absolútne neplatnou, keďže pojmovým znakom zmluvy o dôchodku je i podľa doloženej odbornej literatúry neurčitosť doby jej trvania.

Súd prvého stupňa podľa odvolateľa pochybil, keď nedostatočne zohľadnil skutočnosť, že smrť fyzickej osoby je samostatným právnym dôvodom zániku určitej skupiny záväzkov; s poukazom na ust. § 579 ods. 1, 2 Obč. zákonníka možno konštatovať, že všetky zmluvy pri ktorých má plnenie vykonávať osobne dlžník, alebo je plnenie obmedzené len na osobu veriteľa, sú bez ohľadu na dohodu zmluvných strán o dobe trvania zmluvného vzťahu, uzatvárané na doživotne určenú dobu. V tejto súvislosti vzhľadom na stručnosť právnej úpravy zmluvy o dôchodku, je pri riešení tejto právnej otázky potrebné vychádzať z právnej úpravy iných zmluvných typov, pri ktorých má smrť niektorej zo zmluvných strán za následok zánik zmluvného vzťahu – napr. zmluvy o nájme pri ktorej v prípade smrti

nájomcu zmluvný vzťah zaniká (§ 706 až 709 Obč. zákonníka). Ak by bola pripustená možnosť, že zmluvy uzatvárané na dobu končiacu smrťou zmluvnej strany sú uzatvárané vždy na dobu určitú, dôsledkom by bola nemožnosť uzatvoriť zmluvu o nájme s fyzickou osobou ako nájomcom na dobu neurčitú, čoho následkom by bola nemožnosť vypovedania takejto zmluvy. Pri použití uvedených právnych záverov na zmluvu o dôchodku možno dôjsť k jedinému logickému záveru, a to že uzatvorenie tejto zmluvy na dobu života oprávneného, je vždy uzatvorením zmluvy na dobu neurčitú. Pri zmluve o dôchodku je plnenie vždy obmedzené na osobu veriteľa (§ 844 Obč. zákonníka). Dôsledkom je to, že prípade ak by bola zmluva o dôchodku uzatvorená na takú dobu neurčitého trvania, ktorá by neskončila smrťou veriteľa, jeho smrť má vždy za následok zánik práva na dôchodok. Toto právo neprechádza na dedičov (s výnimkou splatených dávok). Každé právo na dôchodok je preto zo zákona založené najdlhšie na doživotne bez ohľadu na dohodu zmluvných strán o dobe trvania tohto práva. Úmrtie oprávneného zo zmluvy o dôchodku vo svojej podstate nevymedzuje trvanie zmluvy, ale čas kedy najneskôr zmluva zanikne bez ohľadu na dohodu zmluvných strán o dobe trvania zmluvy.

Odvolateľ v súvislosti s ust. § 7 ods. 1, 2 Obč. zákonníka poukázal na to, že smrť fyzickej osoby nie je vždy objektívne zistiteľnou právnou skutočnosťou, z ktorej je možné bez pochyb zistiť, kedy zmluvný vzťah končí. V čase uzatvorenia zmluvy na dobu života jednej zo zmluvných strán nikdy zmluvné strany nevedia, kedy smrť nastane a ani to, či bude možné smrť objektívne zistiť, teda nevedia, či bude zistiteľný zánik ich zmluvného vzťahu. Táto neistota je odstránená až vtedy, ak smrť nastane takým spôsobom, že ide o objektívne zistiteľnú skutočnosť; aj z týchto dôvodov je zmluva o dôchodku uzatvorená na dobu neurčitú.

Odvolateľ napokon namietol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa ktorým zastavil konanie o rozšírení návrhu o určení neplatnosti a neúčinnosti zmluvy zo dňa 28. 8. 1995 je zmätočné. Navrhovateľka nikdy nenavrhovala, aby súd určil neplatnosť a neúčinnosť Zmluvy o dôchodku zo dňa 28. 8. 1995 – práve naopak, v konaní sa domáha plnenia z tejto zmluvy a počas celého konania tvrdí, že predmetná zmluva je platná. Odvolateľ mal ďalej za to, že konanie ktoré predchádzalo vydaniu odvolaním napadnutého rozsudku má inú vadu spočívajúcu v tom, že súd prvého stupňa nerozhodol o zmene návrhu na začatie konania, ktorou sa navrhovateľka domáhala určenia, že Výpoveď zo Zmluvy o poskytovaní

plnenia z Podporného dôchodkového fondu S. a. s. zo dňa 28. 8. 1995 sp. zn. 0179/76/09 zo dňa 26. 10. 2009 je neúčinná a ani o späťvzatie tohto návrhu na začatie konania.

Poukázal na to, že podaním zo dňa 2. 11. 2010 navrhovateľka zmenila návrh na začatie konania tak, že tento rozšírila o určovací petit, ktorým sa dožadovala určenia, že predmetná výpoveď je neúčinná a následným podaním zo dňa 15. 2. 2011 zobrala navrhovateľka návrh v uvedenej časti späť. Z ust. § 95 O. s. p. vyplýva jednoznačná povinnosť súdu o vykonanej zmene návrhu na začatie konania rozhodnúť, a to tak, že ju pripustí, alebo nepripustí; iným spôsobom o vykonanej zmene návrhu na začatie konania súd rozhodnúť nemôže. Súd prvého stupňa mal teda správne postupovať tak, že najprv mal rozhodnúť o zmene návrhu na začatie konania tak, že ju buď pripustí, alebo nepripustí, a následne, ak by zmenu pripustil, mal podľa ust. § 96 ods. 1 O. s. p. konanie v predmetnej časti zastaviť. Súd prvého stupňa však nerozhodol ani o zmene návrhu na začatie konania v časti určenia neúčinnosti výpovede a ani následne konanie v tejto časti nezastavil...

Odvolačný súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že... Vo vzťahu k prisudzujúcemu výroku, v ktorom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1.763,13 euro s príslušenstvom, konajúci súd riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O. s. p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu na zaplatenie sumy 1.763,13 euro s príslušenstvom ako splátky dôchodku za obdobie od mesiaca apríl 2010 do mesiaca február 2011 titulom Zmluvy o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu, výsledky vykonaného dokazovania vo vzťahu k predmetu konania správne zhodnotil (§ 132 O. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, podrobne a dostatočne zrozumiteľne odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.)...

Podľa § 219 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej „O. s. p.“), ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého, rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na citované ustanovenie, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, sa odvolací súd v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého prisudzujúceho výroku rozsudku prvostupňového súdu, v ktorom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1.736,13 euro...

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho prisudzujúceho výroku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

S prihliadnutím na skutkové zistenia súdu prvého stupňa, majúce oporu vo vykonanom dokazovaní, týkajúce sa podstatných skutočností majúcich význam pre hmotnoprávne posúdenie veci, je potom vo vzťahu k uplatnenému nároku správna úvaha súdu prvého stupňa o tom, že medzi účastníkmi dňa 28. 8. 1995 uzavretá Zmluva o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu je svojim charakterom zmluvou o dôchodku uzavretou podľa ust. 842, § 843 Občianskeho zákonníka na dobu určitú a neurčitého trvania (do doživotia). Výpoveď z označenej zmluvy o dôchodku z 26. 10. 2009 danej navrhovateľke odporcom je v rozpore so zákonom a ako právny úkon neplatná (§ 39 Obč. zákonníka) a zmluvné strany sú povinné si podľa uzavretej Zmluvy o poskytovaní plnenia z Podporného dôchodkového fondu z 28. 8. 1995 aj naďalej poskytovať plnenia.»

Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 4 Cdo 60/2012 z 22. marca 2012.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka po rekapitulácii priebehu konania v jej veci tvrdí, že k porušeniu základného práva na súdnu ochranu i jej práva na spravodlivé súdne konanie došlo tým, že „Najvyšší súd... odmietol naše dovolanie napriek tomu, že bola daná prípustnosť dovolania, a to podľa ustanovenia § 237 písm. f/

Občianskeho súdneho poriadku“, ako aj tým, že „Najvyšší súd... neodôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.“.

Sťažovateľka poukazuje na nasledovné: „Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky v ňom podrobne teoreticky rozoberá, kedy prichádza k odňatiu práva konať pred súdom. V odôvodnení sa výslovne zaoberá aj posudzovaným prípadom, avšak len všeobecne. Nevenuje sa podstatným, konkrétnym dôvodom uvedeným v dovolaní.“

Dovolanie bolo podané jednoznačne z toho dôvodu, že odvolací súd sa v rozpore so zákonom nevysporiadal s právnou argumentáciou...

S týmto základným dôvodom dovolania sa dovolací súd vysporiadal len konštatovaním, že rozhodnutia nižších súdov zodpovedajú zákonným požiadavkám na odôvodnenie rozhodnutia. Dovolací súd už ale neuviedol, prečo sa odvolací súd s našou argumentáciou uvedenou v odvolaní nemusel zaoberať. V odôvodnení svojho rozhodnutia pritom uvádza, že odvolací súd musí odpovedať na námietky a argumenty, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní.

Ak dovolací súd prišiel k právnemu záveru o dostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, mal v súlade s právom na spravodlivý proces odôvodniť, s ktorými konkrétnymi dôvodmi uvedenými v odvolaní sa nemusel odvolací súd zaoberať, pretože neboli pre rozhodnutie významné a ako sa vysporiadal s argumentmi pre vec významnými.

Dovolací súd však takto nekonal a napriek pomerne rozsiahlemu odôvodneniu svojho rozhodnutia sa nezaoberal podstatnými právnymi argumentmi uvedenými v dovolaní, ktoré obchádza všeobecnými konštatovaniami.

Tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s podstatnými dôvodmi dovolania, porušil naše právo na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

«Základné právo sťažovateľa S., a. s. v skratke S., a. s. podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 03. 2012, sp. zn. 4Cdo/60/2012, porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 03. 2012, sp. zn. 4 Cdo 60/2012, a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal toto uznesenie:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný úplne nahradiť sťažovateľovi trovy konania do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia, k rukám advokáta JUDr. R. K.“»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým odmietol jej dovolanie proti rozsudku krajského súdu.

V úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd musí zdôrazniť, že za predmet prieskumu mu sťažovateľka záväzne určila (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) uznesenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. To je významné hodnotiace kritérium na kontrolu ústavnosti napadnutého rozhodnutia. Dovolanie v občianskom súdnom konaní je totiž mimoriadnym opravným prostriedkom, v dôsledku ktorého dovolací súd môže zasiahnuť do už odvolacím súdom právoplatne nastoleného stavu právnej istoty účastníkov konania o predmete konania. Preto dovolanie neslúži na nápravu akýchkoľvek väd prvostupňovej alebo druhostupňovej fázy základného konania, ale len väd, ktorých závažnosť zákonodarca povýšil nad už spomenutú právnu istotu účastníkov konania.

Dovolanie proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka odôvodnila tým, že podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom uviedla, že *„Odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie... neodôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keď sa nevysporiadal so žiadnou našou námietkou uvedenou v odvolaní...“*.

Sťažovateľka zároveň poukázala na to, že *„Odvolací súd sa v rozpore so zákonom nevysporiadal s právnou argumentáciou“*, a uviedla jednotlivé odvolacie body, s ktorými sa odvolací súd podľa jej názoru nevysporiadal.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia uvádza: „V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého

stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné a dovolací súd v prejednávanej veci doteraz nerozhodoval. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.), skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p. ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p.

Žalovaná namietala, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať v zmysle uvedeného ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov a ako sa vo veci vyjadroval odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Povinnosť súdov rozhodnutia odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktoré predstavuje súčasť práva

na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Stav, kedy rozsudok nespĺňa náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p. vo svojich dôsledkoch vedie k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho súdu), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 111/03). Právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia o opravnom konaní však nemusí odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2005 sp. zn. II. ÚS 78/05). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008 bol dovtedajší text § 219 O. s. p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov a napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvého stupňa (ako to konštatuje aj odvolací súd), v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných

právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa okrem iného primerane vysvetlil, prečo zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania 28. augusta 1995 posúdil ako zmluvu o dôchodku v zmysle § 842 Občianskeho zákonníka a tiež prečo neprichádza do úvahy výpoveď označenej zmluvy podľa § 582 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti dodal, že zmluva o dôchodku je zmluvou uzavretou na dobu určitú, a to na doživotie.

Za daného stavu potom nemožno považovať za vadný postup odvolacieho súdu, keď v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. si osvojil dôvody rozsudku súdu prvého stupňa a v celom rozsahu na ne poukázal. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

Dovolateľka namietala, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil z hľadiska splnenia zákonných predpokladov pre danie výpovede podľa § 582 Občianskeho zákonníka. Po obsahovej stránke tu žalovaná namieta, že rozhodnutie súdu prvého stupňa (a s odkazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p.) aj odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesné prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Nesprávne právne posúdenie veci nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na

odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Ústavný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že vada konania podľa § 237 písm. f) OSP znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 261/06). Ústava však neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani neustanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu ustanovuje v zmysle čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP. Aj niektorým ďalším vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, avšak na rozdiel od taxatívne vymenovaných väd ich považuje za relevantný dovolací dôvod [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP], ktorý možno uplatniť iba v takom dovolaní, ktoré je procesne prípustné; vada takejto povahy sama osebe však prípustnosť dovolania nezakladá. Ústavný súd v spojitosti s uvedeným ďalej poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011).

So zreteľom na právne závery ústavného súdu vyjadrené v niektorých jeho nálezochoch (II. ÚS 261/06, I. ÚS 393/08 a I. ÚS 342/2010) treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú procesné nedostatky, ku ktorým došlo v postupe súdov v rámci občianskeho súdneho konania (II. ÚS 148/09). Keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno výnimočne (len v osobitne zákonom ustanovených prípadoch) napadnúť právoplatné

rozhodnutie odvolacieho súdu, smeruje proti rozhodnutiu, ktoré už nadobudlo atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti, dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle ku konfliktu dvoch do určitej miery protichodných (verejných) záujmov, a to záujmu na ochrane základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a záujmu na ochrane právnej istoty ako ústavného princípu vyplývajúceho z čl. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty, ktorý do určitej miery „obmedzuje“ právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení.

Najvyšší súd preto nemohol brať zreteľ len na sťažovateľkou zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať aj na to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu.

Najvyšší súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania správne uprednostnil ústavný princíp právnej istoty, lebo sťažovateľkou namietaný nedostatok odôvodnenia rozsudku krajského súdu (ako aj okresného súdu) nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP.

S takýmto záverom najvyššieho súdu sa ústavný súd v celom rozsahu stotožňuje, a konštatuje, že rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu, resp. ich odôvodnenia spĺňajú všetky požiadavky, ktoré vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu, a to s poukazom na už citované časti odôvodnení rozsudkov okresného súdu a krajského súdu.

Najvyšší súd tak vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k plne akceptovateľnému záveru, že skutkové a právne závery krajského súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a že odôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP). Za porušenie základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno považovať to, že krajský súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľky.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľky z dôvodu jeho neprípustnosti, ako aj celé odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

S odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012